GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru scrie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 68. **Brasiovu 15/3 Septembre** **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI".

Gherl'a 14 Septembre, 5 óre 30 min., sositu la 6 óre 30 min. dupa amédi.

„Astadi mai multi romani tienura conferintia pentru infiintiarea unei societati asecuratória, asemenea „Transilvaniei" sub numirea „Romani'a". (A. Prót.)" —

Brasiovu 13 Septembre.

Resuscitarea executarei alegeriloru corpuriloru representative in fundulu reg.

Unu emisu alu comitelui natiunei sasesci catra siefii jurisdictiuniloru ordinéza de nou executarea alegeriloru representantieloru comunali pe basea consemnatiuniloru de conscriptiune acum examinate. Prin urmare alegerile se voru incepe, fiinduca siefii suntu avisati a procede in sensulu instructiuniloru. Comitele le demanda prin noulu emisu, cá se publice timpulu si locu'u alegerei de timpuriu cá se devina la cunosciintia generala. Certificatele de alegatori se se faca acuratu, danduse pe cale socura in man'a alegatoriloru.

Siedule de alegeri potu se fia scrise gata séu si imultite pe cale mechanica, ér' votarea cu graiulu viuu e eschisa cu totulu, si alegatorii potu complini siedulile de votare dupa vóia inainte de ale preda in persóna.

Intemplanduse o repetita alegere, acesa se face dupa modalitatea celei de antaia, facunduse cunoscuta diu'a si locu'u alegerei si avisanduse alegatorii ér' prin certificatu. Siefulu e respundietoriu pentru acurata indeplinire a instructiunei (vedi-o publicata in Nr. 35).

Pana candu corpurile representative alese -si voru proiectá vreo ordine propria a lucrariloru in sensulu §lui 20 alu statutului, trebuie se se tiena de analogi'a §§-loru 10 si 16 din statutu (vedi lu publicatu in Nr. 22 si 23), dupa care numai, candu voru fi de facia membrii alesi mai multu de diumetate, potu decide comunitatile.

Optu dile dupa alegere, cei alesi — fara protestu in contrale — trebuie se se supuna juramentului, ér' candu protestele ar' fi multe, in catu cei alesi fara proteste se nu fia mai multi de diumetate din toti alesii, atunci nu se póte intreprinde alegerea oratorelui, nici se póte pasi la decidérea protesteloru aflatórie, candu apoi si supunerea la juramentu a celoru alesi fara protestu remane de o latura, dar' tóte actele alegerei au se se tramita indata la comitele pentru nóue avisari.

Alegerea oratorelui prin nóu'a comunitate, déca acésta are maioritate, se face liberu fara candidatiune sub presidiulu primariului locala. Necesindu maioritate absoluta la acésta alegere a oratorelui, se procede dupa §-lu 13 alu instructiunei (care dictéza nóua alegere libera; inse la acésta nu se cere maioritate absoluta, ér' fiindu voturile egale, decide sórtea prin comisiunea electorala).

Oratorele se póte alege si din alegatorii cei din afara; ér' alegunduse din membrii comunitatii, in loculu séu si in loculu altoru oficiali alesi din midiuloculu comunitatei trebuie se se puna alti membrii in comunitate, dupa §-lu 7 alu statutului (adica are a se intregi comunitatea cu acela, cari cu ocasiunea alegeriloru capatara mai multe voturi — dupa cei ce intrasera in comunitate — adica din cei insemnati cu 10% preste sum'a alesiloru, -si mai incolo dintre cei, cari la alegeri capatara mai multe voturi in ordine).

Indata ce e alesu si juratu oratorele, comunitatea se privesce cá constituita si intra in functiune, ér' pana atunci remanu in activitate totu comunitatile de pana acum; dupa alegerea si jurarea oratorelui comunitatile cele vechi se privescu desfacute si presiedintele pune la cale predarea acteloru la noulu oratore, luanduse protocolu ordinariu despre ele.

Presiedintele alegeriloru (dupa § 17 alu instructiunei si 22 alu statutului) da unu terminu scurtu nou constituitei comunitati pentru a decide cu valóre definitiva despre tóte protestele date in contra acteloru de alegere, cari voru fi intratu in terminulu prescrisu, si decidenduse, apoi se completéza comunitatea si se face reportu comitelui sasescu despre intregu actulu alegerei si alu constituirei.

Pentru 1 Octobre trebuie in totu casulu se tramita la comite unu reportu detaiatu despre starea lucrului cu alegerile pentru intregu scaunulu.

In fine li se impune strinsu siefiloru, cá tóte oficiale locali se-si pórte servitiale si dupa constituirea nóueloru comunitati, fiinduca acum nu se demanda nemicu despre nóuele alegeri ale oficialiloru; chiaru si candu ar' fi alesi cá membrii in comunitate trebuie se-si implinésca functiunile oficiali. (§ 25 alu instructiuniloru.) Exceptiune de aici e numai, candu oratorele s'a alesu dintre oficiali, pentruca trebuie se intre in noulu servitiu, si statiunea lui séu si oficiulu lui de mai inainte lu inlocuiesce siefulu jurisdictiunei prin substitutiune.

Prin urmare alegerea oficialiloru s'a amanatu pana dupa constituirile corpuriloru representative.

Erá in lun'a lui Maiu, candu scriea cá noi si diurnalele din Vien'a, ca romanii voru trage in seriósa atentiune actele reorganisatiunei si voru luá parte la acésta cu tóta seriositatea, dara inse ei voru face acésta numai pe lunga reinnoirea oficialminte data la protocolu si facuta: pentru reservarea dreptului nationalu politicu, de care natiunea romana se tiene cu mani cu pitiore la orice actu intrenationalu, pana atunci, pana candu prin luminarea opiniunei publice nu i se va recunósce si pe cale legislativa dreptulu ei egalu politicu nationalu. —

Catu ne privesce pe noi Brasiovenii, mai multi de vr'o 300 insi facusera reclamari, pentruca remasera afara din consemnatiunile celoru cu dreptu de alegere; inse ele totu nu se primira, cu tóte ca au mai toti posesiunea de casa cu valóre de 315 fl. v. a., pentruca in orasiu casele suntu si trebuie a fi pretiuite in valóre cuvinita, ér' nu dupa vóiea unoru pretinitori interesati in causa. Déca jupanulu A. are casa cá si B. si A. e primitu intre frantasi, apoi de ce B. remane datu afara din dreptulu de alegatoriu, cá omu onorabilu? Acésta paralela a facutu de reclamarile s'au inaintatu mai susu, cá se nu respinga ómenii onorabili intre calici, cari n'au nici casa nici masa.

Asia toti cei, cari au casa in pretiu de 315 fl., séu cari au venitu pe anu macaru de 105 fl. din locu, séu din gradina, séu din capitalu, au dreptu se pretenda, cá se li se recunósca onórea de a fi numerati intre cetatianii indreptatiti, si déca fura uitati afara, facu bine, ca -si reclaméza dreptulu de a fi numerati intre civii, cari suntu investimentati cu dreptulu politicu, adica cu dreptulu de alegatoriu. In sensulu acesta ambitiunea pentru cantarea dreptului politicu trebuie nutrita si ajutata, cá se dispara odata ignorantulu indiferentismu. —

Dincóce de Oltu in 7 Sept. 1869.

Excelenti'a Sa metropolitulu Albei Iulie prin scrisóri'a circularia din 14 Augustu c. n. a. c., esprimandu-si dorinti'a, cá intru unu sinodu diecesanu (nu archi-diecesanu!) se póta suplini scaderile, alinâ dorerile si delatura pedecele, ce s'ar gasi a retiené prosperarea bisericei; totu odata provoca pre cleru, cá consultanduse in adunari eparchiali (protop.) cu privire la impregiurari, se statorésca o consemnatiune de acele obiecte, cari ar' meritá pertractare meritória in atare sinodu. Noi mai nainte de tóte salutamu cu bucuria dispositiunea luata din partea Excelentiei Sale metropolitului, pentru tienerea unui sinodu diecesanu, ca-ci numai asia potemu sperá prosperarea bisericei nóstre, déca toti cá unulu, si unulu cá toti, consultandune impreuna, cu sinceritate si conscientiosifate, vomu afla balsamulu vendecarei pentru numerósele rane infipte in corpulu bisericei. Candu Exc. Sa metropolitulu, anuncia clerului si credintiosiloru sei, ca va se tiena sinodu, ne da sperantia, ca beseric'a nóstra amesuratu dorintiei unanime a clerului si poporului, se va repune érasi pre terenulu celu legalu bisericescu, se va repune pre bas'a canóneloru, pre care unic'a basa se potu aduce otariri valide, ca-ci can. I alu sinodului ecumenicu VII-lea tienutu la Nicea in Bithini'a, la an. 783, pre timpulu imp. bizantinu Constantinu si a maicei sale Irin'a, prescrie a se padí cu scumpetate canónele si asiediamentele apostolesci, canónele sinodeloru ecumenice, cum si ale sinódeloru locali, recunóscute si intarite de cele ecumenice, ér' can. 37 apostolescu, cum si alte canóne ale sinódeloru ecumenice, demanda tienerea sinódeloru in totu anulu.

Adunarile eparchiali, respective sinódele protopopesci dupa tienórea susu memoratei chartii archieresci, au misiunea, de a indegetá materiile, ce au se sierbésca de substratu de pertractare pentru conchiamandulu sinodu.

Punctele de manecare in ast'a afacere atatu de momentósa suntu indigitate in actele sinódeloru metropolitane de alegere din 1850 si 1868 (vedi acte sinodali de prof. I. M. Moldovanu pag. 34. Seqq.).

Dorimu din tóta anim'a, cá intru unu obiectu atatu de importante, se audimu opiniunile si a altoru barbati mai competenti si mai versati pre terenulu bisericescu. Noi, din partene, — fara de a preocupá pre cineva — credemu, ca un'a dintre cestiunile cele mai vitali, ce ar' trebuí tractata mai inainte de tóte in viitoriulu sinodu, ar' fi cestiunea reorganisarei interne a bisericei nóstre pre base legali, canonice, prin urmare, dupa modest'ane opiniune, intre agendele viitoriului sinodu ar' trebuí se ocupe

unu locu de capetenia elaborarea unui regulamentu pentru organisarea afaceriloru administrative bes., scolari si fundationali; statoriduse odata unu atare regulamentu, si punendune in lucrare, s'ar incepe o nóua vietia besericésca pre base constitutionali, pre bas'a atarui statutu s'ar face necesariele si intetitóriele dispositiuni, relative la prosperarea besericeloru, scóleloru, fundariloru si fundatiuniloru, cum si la imbunatatirea sortiei clerului si a invetiatoriloru populari.

Obiectulu din cestiune, fiindu deci de atata importantia pentru prosperarea si asecurarea viitoriului besericei nóstre, — uniculu asiliu si conservatórea a limbei nationale, in timpuri nefavoritórie — ne magulimu a sperá, ca barbatii nostri competenti, voru face numai unu servitiu binevenitu in interesulu causei comune, déca cu luminele geniului si esperientiei sale, voru veni in ajutoriulu lamuririi si ventilarea cestiuniloru, ce ar' meritá, cá se se asterna spre discusiune sinodului viitoriu.

. . . r. . . .

Actele adunarei generale etc.

Despre necesitatea de a ne studiá istori'a patriei din punctu de vedere nationale.

Motto: Haec studia literarum adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium praebent, delectant domi, non impedinnt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Cicero pro Archia poëta cap. VII. §§ 16 si 17.

I. Pre candu noi, fii ai unei mame comune ai dulcei nóstre natiuni din diverse anghiuri ale patriei ne-amu adunatu aici, cá se asistamu la o serbatória, carea are o devisa atatu de maretia, adica promovarea culturei poporului romanu, in toti ramii si factorii de viétia ai aceleia, mi-amu propusu, cá cu asta ocasiune, cu permisiunea onoratei adunari, se discurezu si eu asupra unui factoru importante, care are nobil'a misiune, nu numai de a destepta si promová cultur'a nóstra in sensu nationale, ci totudeodata de a destepta, nutri si consolidá semtiulu iubirei de patria si natiune. Spre ajungerea acestui scopu alu meu, mi-voiu luá voia a disertá despre necesitatea imperativa de a ne studiá, istori'a patriei nóstre din punctu de vedere nationale, si apoi spre ilustrarea si dovedirea acestei necesitate, voiu amenti si unele momente si episode din istori'a patriei, cá se se védia, ca din sinulu natiunei nóstre inca au esitu in tóte timpurile barbati, cari prin talentele, geniulu si eroismulu loru, au contribuitu in modu insemnatu, la glori'a, prosperitatea, conservarea si aperarea acestei patrie.

Atare barbati ocupa unu locu de onóre pre paginele istoriei, ei prin urmare merita tóta consideratiunea din partea posteritatiei recunoscatória.

Dar' mi-s'ar poté pune intrebare, pentru ce se ne fia atatu de necesariu studiulu istoriei patriei si inca chiaru din punctu de vedere nationale?

Cá se potu respunde mai nimeritu si cu tóta demnitatea la o atare intrebare atatu de momentósa, mi-voiu luá voia a me folosí de curentele unui ilustru filoistoricu maghiaru (conte Mikó), carele in o disertatiune a sa pre la 1865, astfeliu vorbiea catra natiunea sa: „Noi trebuie se muncimu, cá natiunea nóstra se aiba viétia, trebuie se invetiamu, cá se potemu dá peptu in lupta cu timpurile, trebuie se invetiamu mai vertosu trecutulu si istoriile patriei nóstre. Istori'a fiacarei epoche e unu testamentu, pre carele fii fapturiloru si patrunsi de datorintiele loru lu lasa urmasiloru."

„Din sum'a acestoru testamente se gasesce apoi testamentulu celu mare si generale, spre carele geniulu creatoriu ilu compune din fragmentele de documente si evenimente, adunate din multi seculi, pentrucá se fia de invetiatura, de oglind'a, de firulu Ariadnei pentru seculi viitori, si pentrucá natiunea se-si pregatésca imortalitatea in faptele sale."

Intru adeveru istori'a nationale e insasi existenti'a nóstra nationale, candu incéta istori'a, natiunea e perduta, candu din contra istori'a curge cu lustru si potere, natiunea reinvia; deci natiunea, carea nu se sci pretiui pre sine, patri'a, locuinti'a, si istori'a sa, dupa modest'ami opiniune nu póte se aiba viitoriu. Un'a din fontanele principali ale vietiei nationale este dar' memori'a timpuriloru trecute, carea o pastréza istori'a. O natiune nu póte fara de condamnarea propria se se uite, si se-si renege trecutulu, ca-ci trecutulu e bas'a viitoriului, si déca sementi'a aruncata in trecutu a fostu buna, o sperare, ca va produce fructe frumóse, va produce unu viitoriu suridietoriu si fericitu.

Durere, ca romaniloru nu li s'a datu totudeun'a de catra istoricii patriei, intielegu celi neromani, acelu locu in istori'a patriei, care l'ar fi meritatu dupa meritulu fapteloru sale; si déca istoricii straini si neromani ici colo facu in opurile loru mentiune si despre romani, acést'a o facu numai cum amu dice, cá in treacatu, si nu de aceea o facu, cá se i presenteze pre romani inaintea lumei culte, in imaginile si caracterele cele adeverate, in lustrulu de splendóre, dupa cum ar' fi meritatu, ci o facu mai alesu de aceea, cá se i presenteze in nu sciu ce colori schimosite, negre, umbróse, se nu dicu formidabile. Spre dovada voiu amenti aici numai pre unu istoricu din patria cu numele Eder in Observationes criticae ad istoriam Transilvaniae data de Felmer, dar' nu voiu se citezu aici acele cuvente ale istoricului, relative la romani (valachi), ca-ci acele sunt caracterisatórie, de o epocha nefericita cele sunta caracterisatórie, de o epocha a obscurantismului, pentru umanitate, de o epocha a obscurantismului, egoismului si arbitrariului din evulu mediu; cine va aré voia ale ceti, le póte afla usioru intre altele si in observatiunile critice ale lui Eder la istori'a Transilvaniei de M. Felmer la pag. 97, 98 s. a. La tóta intemplarea, cine, fiindu necunoscutu mai deaprópe cu impregiurarile acestei patrie, si mai alesu cu relatiunile romaniloru, va ceti atari pasagie ca totulu negre si schimosite, va cugetá, ca acesti bieti de romani, cine sci ce feliu de gente barbara voru fi fostu, cine sci ce feliu de hotentoti, séu Ddieu mai sci ce feliu. Cum disi, alti adeseori vedu in istoria numai pete negre pentru romani, dar' partile cele bune, luminóse, lucide, le trecu cu vederea, séu mai bine se facu a nu le nici diari, macaru cá printr'o sita desa, ne cum ale vedé in adeverat'a loru lumina si splendóre, cá si candu romanii, o progenia atatu de nobile, si descendentii unui poporu atatu de bravu, in decursulu timpuriloru, n'ar fi avutu de locu din senulu loru barbati, cari fecera epocha in istoria si cari prin servitiale, geniulu, si faptele loru isi procurara merite nemuritórie nu numai in interesulu apararei si conservarei patriei, ci chiaru si in interesulu culturei si civilisatiunei; ba inca unii istorici neromani cá se ne despóie si de acesti luceferi, inviti pre orisonulu istoriei nóstre nationale, mi-ti-i imbraca in costume straine, mi-ti-i deformeza, cá asia apoi in interesulu egoismului loru, si in contra adeverului probatu istoricu, se le póta denegá originea, descendenti'a si nationalitatea. Unu atare exemplu intre altii avemu chiaru cu Ioane Corvinu Huniadi. Eca dar' totu atatea motive destulu de ponderóse, care ne dovedescu necesitatea studiului istoriei nationale!

Déca nu vomu studiá cu temeiu istori'a, nu vomu sci, ca noi romanii pre langa suferintie istorice mai aremu si merite istorice, trecutu istoricu, si pre bas'a acestoru, chiaru si drepturi istorice; ca-ci strabunii nostri, nu numai au participatu la tóte calamitatile si nefericirile venite in decursulu seculiloru asupra acestei patrie, ci ei in locuia cá fii altoru natiuni, conlocuitórie, s'au destinsu si pre campurile de gloria, pre campurile de lupta pentru patria. Spre dovada voiu amenti numai unu casu speciale si anume: despre memorabil'a lupta din 1479 de pre campulu panei intre Orastia si Sabesiu; nu se póte deci negá, ca meritulu victoriei reportata pre campulu panei in parte considerabile, trebuie se se ascrie si romaniloru; sórtea acestei batalii, cum scimu din istoria, se decise in favórea conservarei si gloriei patriei nóstre, numai prin intrevenirea ostei romane banatiane comandata de unu beliduce romanu Pavelu Chinezu.

Deci dar' si dupa cele premise pana aici crediu, ca aremu destule motive importante, spre a ne studiá cu tóta caldur'a, cu totu zelulu istoriei patriei, a acestui pamentu natalu, carele ascunde in senulu seu osemenetele strabuniloru nostri dela colonisarea loru pana in dilele nóstre, ca-ci tóta bucat'a, totu anghiuletiulu din acestu pamentu alu patriei, e pliuu de suveniri istorice, pre catu de triste, pre atatu si de maretie si glorióse.

II. Spre ilustrarea temei mele cu indulgenti'a onor. adunarei, mi-voiu luá voia, pre bas'a istoriei, a insirá aici pre scurtu faptele si numele, numai ale unor'a dintr'aceli barbati esiti din senulu natiunei nóstre, cari au binemeritatu de patria si natiune, si inca si aceea o voiu face numai pre unu restimpu scurtu, si adica cam dela an. 1176 pana la anulu 1457, adica pana la mórtea eroului Ioane Corvinu. Pre la an. 1176 regele Ungariei Bela III. ajutá cu trupe ausiliarie pre imperatulu bizantinu Manuelu, la o espeditiune intreprinsa, in contra turciloru in Asi'a mica, la acést'a espeditiune luara parte si Transilvanii sub voivodulu de pre atunci Leostachiu. Cu ocasiunea acestei espeditiuni imperatulu bizantinu Manuelu devenindu in pericululu vietiei, numai prin eroismulu alioru doi romani bravi, si-a potutu mantuí viéti'a. Acesti romani fura Lobu si Tom'a din Dobac'a, cari in semnu de remunerasi Tom'a din Dobac'a, cari in semnu de remunerationu pentru servitiele si bravurele loru, fura donati din partea regelui Ungariei Bela, cu possesiuni din aloru 9 sate in comitatulu Dobacei. Unulu din acesti romani, anume Lobu, fù urditoriulu unei familiei nobile romane, a Vasesciloru dela Tiaga, unu satu in comitatulu Dobacei. (Vedi Fejér codex dipl. c. I.) De pre timpulu regelui Ungariei Ladovicu celu mare istori'a ne pastréza numele altoru barbati romani, meritati prin servitia si virtuti belice, Asia cetimu, ca in an. 1360 Dragusiu, fiiulu lui Giula, pentru servitiele si meritele sale belice fù donatu cu possesiunea aloru 6 sate in Maramuresiu cu dreptu de ereditate pentru sene, pentru fii si toti descendentii sei. Pre la an. 1365 alta romanu Balcu, voivodulu din Marmati'a, si fiiulu lui Sasu din Moldavi'a, totu pentru meritele sale belice, fù donatu érasi cu possesiunea aloru catera sate in Marmati'a cu dreptu ereditariu pentru si fratii si sei, anume: Dragu, Dragomiru si Stefanu, cum si pentru descendentii acestora. Din acésta familia nobila se nascú apoi unu siru de barbati romani, cari se destinsera prin multe fapte stralucite si cari prin meritele sale se inaltiasera pana la cele mai inalte demnitati in regatulu Ungariei.

Chiórlu, acestu pamentu clasicu alu patriei nóstre, unde diacu osemenetele multoru eroi de sange romanu, pre la an. 1390 fuse donatu fratiloru Dragu si Balcu, fii voivodului romaniloru din Marmati'a, si totudeodata comite supremu preste Marmati'a si Ugocea. Spre dovedirea acestui adeveru istoricu voiu citá aici numai pre unu istoricu maghiaru, anume Kóvári László, Erdély történelme. Tom. II. pag. 34. Déca vomu urmá firulu istoriei mai departe, vomu mai afla inte tóte impregiurarile critice ale patriei, si alti luceferi de gloria romana. Eu voiu mai amenti aici pre unu altu romanu cu numele Dobr'a, carele in remunerarea meritelor sale capetá dela regele Ungariei Sigismundu o diploma, in potérea careia pre teritoriulu cetatii Der'a, se infiintia in favórea lui, unu chinesiatu romanu, pre langa obligatiunea de a face servitia militaria la fortareti'a cetatiei Der'a. Acést'a diploma si subscrisu de regele Sigismundu in diet'a dela Turd'a in 26 Decembre 1393. (Vedi Fejér Codex dipl. c. X.)

Istori'a ne spune, ca romanii pre acele timpuri aveau mai multe chinesiaturi ca jurisdictiuni nationale, anume in Chióru, Zarandu si Unedór'a. In fruntea acestoru chinesiaturi steteau judeci séu chinesi alesi de poporu. Acestia chinesi in timpu de batalia erau conducatorii poporului siesi supusu. Atari chinesiaturi suntu dara totu atatea documente invederate, cumca o parte insemnata dintre romani pre acele timpuri aveau libertatile si scutentiele sale, si stateau sub capi nationali proprii. (Vedi Vizgáladások az Erdélyi Kenézségekről din 1846 pag. 29 Seqq.)

Me semtiu datoriu in interesulu adeverului istoricu a oserbá aici si aceea, ca din partea regelui Sigismundu fura destinsi si remunerati mai multi alti barbati romani pentru servitiele sale publice facute in interesulu patriei, si ca acestia, cum si familiile loru se inaltiasera pana la cele mai inalte graduri de demnitati in patria.

De si sciu bine, ca cadrulu unei atari disertatiune e cu multu mai restrinsu, mai marginitu, de catu cá se potiu eu demnitate representá caracterele istorice romane destinse in istori'a patriei, totusi dupace odata amu deschisu cai'ea vietiei unei natiuni, adica istori'a, si dupace mi-amu propusu a-mi ilustrá tem'a mea despre necesitatea studiului istoricu alu patriei, prin infaciosiarea de caractere si genia nationale, crediu, ca dara va fi cu scopu si de interesu, cá se mai continuezu pucinu acést'a ilustrare a temei mele; dar' ne voindu a me intinde mai departe, voiu aminti aici inca numai unu numai unu numai unu

cést'a patria, de si de multe ori vitréga, unde neamu nascutu, si unde ne au laptatu si dadacitu mamele nóstre si ne-au inganatu in dulcea si frumósa limba materna. Si cine dara se fia acelu erou providentialu, acea icóna atatu de illustra, acelu caracteru mare istoricu, cu care mai vinu se -mi illustrezu tem'a propusa despre necesitatea studiului istoricu? Suntu convinsu prea stralucita adunare, ca ati aflatu degia numele acelui caracteru mare si nemuritoriu. Acelu e Iancu, séu voiu se dicu Ioane Corvinu, cu predicatulu de Uniadu. Sciu bine, ca despre originea acestui omu raru e disputa intre istoricii nostri si istoricii de alta natiunea. Caci pre candu unii istorici de alta limba si intre acestia chiaru si Benkó in istori'a sa afirmá, cumca Ioane Corvinu ar' fi numai dupa mama-sa de origine romana, istoricii romani toti cu unu glasu, ba chiaru si unii istorici straini, intre acestia si Fotino in istori'a Daciei, pre bas'a documenteloru istorice afirma cu tóta certitudinea, cumca Ioane Corvinu fù de origine romana, nu numai dupa mama, ci si dupa tata; si éca cum! Tatalu seu fù Voicu, fiiulu lui Sierbanu din famili'a nobila a Corviniloru. Voicu pentru meritele si bravurele sale belice pre la an. 1409 capetase dela regele Ungariei Sigismundu, cá donatiune cetatea Uniadór'a, de unde fiiulu seu Ioane Corvinu isi luá predicatulu de Uniadu. Acestu fiiu dar' alu lui Voicu prin virtutile si eroismulu seu deveni unu lucefera raru, nu numai in istori'a regatului Ungariei, ci chiaru si in istori'a Europei. Acestu fiiu alu lui Voicu in poterea geniului seu se inaltia preste toti contimporanii sei; istori'a ne spune, ca elu era insetrata cu unu spiritu audace, cu unu geniu raru de comandante si cu o politica aduncu petrundiétória. Intre altii renumitulu istoricu germanu Rottock in istori'a sa (allgemeine Geschichte) tom. VI. pag. 151 astfelu se esprima despre acestu caracteru mare istoricu: „Ioane Corvinu fù acelu mai periculosu inimicu alu turciloru, si astemurulu celu mai neespumnabilu alu Ungariei, ba alu Europei intregi facia cu turcii celi prepotenti.“ Victoriele cele gloriose reportate asupra turciloru la Belgradulu Serbiei in 1441; pre siesulu Sant-Imbrului in Transilvani'a in 1442, la pórt'a de feru in 1442 si in alte locuri, atestéza in modu éclatante despre eroismulu si virtutea belica adeveratu romana a lui Ioane Corvinu.

Elu ajunse nu numai voivodu alu Transilvaniei, ci dupa caderea regelui Ungariei Vladislau in lupt'a dela Varn'a in 1444, ajunse si gubernatoriu alu regatului Ungariei. Chiaru si inimicii lui celi mai mari i admirara talentele, geniulu si eroismulu belicu. De aceea istoricii spunu, ca insusi Sultanulu Amurate, celu mai mare inimicu alu lui Uniadi, candu audí de mórtea lui, intemplata in 1457 l'a plansu dicundu, ca n'a mai remasu cine se lu faca a-si exercitá curagiulu si talentele sale ostasiesci.

III. Cugetandu, ca si aceste pucine fapte si caractere istorice romane, cate le descrisciu sine ira et studio pana acum, inca potu sierbí de unu motivu potente spre a stimulá pentru studiulu seriosu alu istoriei patriei si natiunei nóstre, nu voiu a mai ostení patientí'a binevenitória a onor. adunarei, ci mi-incheiu acestu micu discursu alu meu, cu espresiunea acelei dorintie, cá fiecare romanu, carele a invetiatu carte, se studieze istori'a patriei, ca numai asia ne potemu cunósce trecutulu, numai asia potemu avé presente si viitoriu nationale; ba inca folosindu-me de cuventele unui prea ilustru barbatu alu natiunei nóstre, esprimate in o fóia romana, dimpreuna cu acela, asi dorí, cá acelí barbati romani, cari si dupa positiune si dupa midiuloce, si impregiurari suntu chiamati a contribui la inaltiarea acestui templu maretiu intielegu, la desvoltarea, perfectiunarea si consolidarea studiului istoricu, se-si dé tóta silinti'a spre a aduná totu feliulu de documente, scripte si monumente istorice cu tóta grigi'a, si acele, cá pre unu tesauru prea pretiuitu nu numai se le studieze, ci cu ajutoriulu unei critice patrundietórie si nepartiale elaborandu si compunendu dintr'ensele, unu testamentu mare si general, intielegu unu opu istoricu bunu, se lu lase posteritatiei, cá pre o credire scumpa, pentrucá se fia de invetiatura, de oglinda, de firulu Ariadnei pentru viitorime, cá asia natiunea se-si pastreze imortalitatea pentru seclii viitori si se se glorifice prin faptele sale.

Catu servitiu si bine nu s'ar face natiunei, candu amu avé istori'a drépta si nepartiale, intre altele, macaru a evenimenteloru petrecute pre campulu acestei patrie inainte cu vreo 85 ani in 1784, si chiaru si in timpurile nóstre inainte de asta'abia cu vreo 20, 21 ani! —

(Somcut'a.) I. V. Rusu m/p.,
secr. II alu ásoc. trans. rom.

De sub délulu **Vulcanului** 6 Sept.

In Nrulu 64 alu „Gazetei Transilvaniei“ au aperutu de un'a data trei escrieri de concursu pentru devenirea in vacantia a mai multoru stipendia conferinde din partea veneratului consistoriu archiepiscopescu si metropolitanu gr. cat. din Blasiu; — cu care ocasiune nu potu a nu face unele reflexioni si proiecte in interesulu acestoru stipendie, mai cu séma, dupa ce de vreo cativa ani nu mai potemu ceti nemica despre starea si prosperarea fundatiuniloru nóstre nationali din Blasiu.

Escrierile de concursu numite cuprindu in sene stipendia de trei specie, anume 15 locuri vacante in fundatiunea nemuritoriului Simeone Romantiai, — unulu din fundatiunea lui Iosifu Eframu Cleinu de Muntulu si in urma trei din fundatiunea de stipendie, a fostului episcopu Fagarasianu Ioane Bobu de Capolnocu-Monostoru, adica 19 cu totulu, — una suma notavera acest'a, cu carea in totu anulu s'ar poté ajutorá si cresce fiii de ai natiunei nóstre in diferitele specialitati ale scientiei si culturei, ce inse pana acum nu se intemplá, dandu-se stipendiale mai cu séma numai auditoriloru de dreptari*), — ba si in anulu scolasticu espiratu numai 2 medicinisti fura ajutorati, — no bagandu-se prin acést'a procedura nici acea impregiurare in séma, cumca piulu fundatóre Romantiai inca cá medicu si-a agonisitu averea sa, din carea a potutu face fundatiunea cea considerabila in marime de 40.000 fl.

Suntemu indreptatiti a sperá si a crede, cumca sub pre intielépta guvernarea actualului metropolitu Exc. Sa parentele Vancea veneratulu capitulu, cá administratoru si conferitoriulu stipendialoru, se va lasa de usulu de pana acum osebatu, — si cumca va conferí deosebu stipendiale de 315 fl. — auditoriloru de technica, montanistica, silvanaria, agronomia etc., ba dupa ce archidiecés'a nóstra are mai mare lipsa de invetiatori insestrati cu scientiele recerute dupa legea nóua de invetiamentu, va tramite cu ajutoriele acestie teneri bine calificati in tierile esterne spre a invetiá preparandi'a, — ca-ce dupa numiti'a lege numai asia vomu poté sustiené caracterulu confesionale alu scóleloru nóstre populare si elementarie, déca vomu avé si invetiatori preparandi. — Pentru acést'a anume trebuiesa fia espresu mentionatu in escrierea concursuala lit. c) intre celelalte sciintie si preparandia, — ca-ce nici dupa testamentu nu e eschisa scienti'a acést'a, si nici e a se presupune, cumca regimulu ar' donegá consensulu seu la aprobarea stipendialoru conferinde luminatoriloru si cultivatoriloru poporului nostru; — deosebu atunci, candu insusi n'are inca preparandi calificati, pre cari se i pona in scólele sale asia numite comune.

Un'a specialitate fù si este la noi pana acum mai de totu neglesa, si acést'a e sciintiele reali, — fara de care nici una natiune culta nu póte existe, ne potenduse altmintrea formá clas'a de midiulocu, — si potenduse numai asia inmulti locuitorii si burgarimea orasiéloru. — Precum sciu, pana acum din Blasiu nu s'a conferitu nici unu stipendiu frecuentatoriloru de scóle reale. — Caus'a la acést'a impregiurare a fostu abuna séma, cumca n'aveamu scóla de acést'a specialitate nationale, dupa ce inse conformu avisului publicatu in Nr. 59 a. c. cu inceputulu anului scolasticu se deschide in Brasiovu una scóla reala si un'a comerciala romana, — nu avemu causa a dubitá, cumca veneratulu capitulu metropolitanu va conferí de osebu stipendiale mai merunte de 84 fl. 63 si 52 fl. 50 cr. copiiloru din scólele numite, — provenindu prin acést'a procedur'a salutaria opiniunei publice esprimate mai de multe ori atatu in gazetele nationali catu si in adunarile generale ale asociatiunei transilvane pentru cultur'a limbei si a poporului romanu.

In fine nu potu a nu observbá si aceea, ca pentru latirea mai mare a escrieriloru de concursu, — cá se aiba sciintia despre ele si se póta concurge la stipendia si parentii eroiloru copii, cari nu cetescu gazetele, — ar' fi de doritu, cá acela se se publice si prin circulariele archiepiscopesci catu si in partile ardelene tienatória de diecesele sufragane ale Lugosiului si ale Gherlei, prin circulariele episcopesci. —

G . . . . . u.

*) Ma dupa vóiea fundatorelui, credemu noi. Red.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Inainte de plecare emise Alteti'a Sa principele Carolu urmatoriulu actu oficialu:

Carolu I. etc. Domnu alu Romaniloru:

Art. I. Pe catu vomu lipsi din tiéra, tóte lucrarile administratiunei publice, care reclama confirmarea domnésca, se voru supune aprobarei consiliului ministriloru, dupa presentarea ce va face fiecare ministru in parte, si li se va dá cursu sub-reserv'a sanctiunei nóstre ulteriére.

Art. II. Destituirile si numirile de functiunari publici, dupa gasirea cu cale a consiliului ministriloru, vocu fi cu titlu provisoriu pana la a nóstra sanctiune.

Art. III. Consiliulu nostru de ministri este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu in Bucuresci la 26 Augustu 1869.

CAROLU.

Totu deodata se dede ministrului de justitia Boerescu si ministrului de resbelu colonelu George Manu unu concediu de 30 de dile, finduca petrecu pe Domnitoriulu la Vien'a. —

Ministru presiedinte Dimitrie Ghica e numitu definitivu ministru alu lucrariloru publice si ad interim la resbelu.

Er' d. M. Cogalniceanu, dupa articululu 3, este insarcinatu cu interimulu ministeriului de externe si Alexandru Cretiescu ministru de cultu cu interimulu justitiei.

Cu alu treilea actu da Alteti'a Sa amnestia delicteloru politice si de presa, pendinte inaintea justitiei. Tóte trei actele suntu cu datulu 26 Aug. gustu, candu pe la 4 óre dupa amédia plecá Alt. Sa in calatoria catra Germani'a si Occidentu. In Sa a inceputu acésta calatória pe drumulu de feru Bucuresci-Giurgiu, care é gata a se da in folosire publica. Maresialulu curtii Filipescu si adjutantii Greceanu si Schina se afla in suit'a Domnitoriului, precum si ministrii Boerescu si Manu pana la Vien'a si ministru presiedinte Ghica pana la Jilav'a. —

Calatori'a Mariei Sale.

In 2 óre adica la $6^1/_2$ óre Mari'a Sa sosi la Giurgiu, unde fù primitu cu aplause de primariu si populatiune, si la portu intre strigate entusiastice s'a suitu pe vaporulu „Romani'a“, care conduse pe Mari'a Sa cu suita pana la Smard'a, unde lu asteptá vaporulu „Stefanu celu mare“, pe care a si pornitu in susulu Dunarei dupa ce fù salutatu de locotenintele gubernatoriu din Rusciucu facundui omagele.

In Bazias fù salutatu principele Carolu din partea regentiei prin ministrulu de resbelu si doi adjutanti si Serbiei; sosindu la Pest'a in 10 Sept. dór' salutatu de ministrulu br. Eötvös in numele regimului ungurescu si calatori indata inainte catra Vien'a. — „Alb.“ dice, ca nu.

— Una bucuria mare si una incredere in sene didita pe sperantí'a in virtutile romane antice, cari procedu a se desvolta si exercita in sinulu natiunei romane, inaltianduse pasi din pasi la progrese prin cultura si exercitiulu in arme, cuprinde animile turuoru romaniloru. Ce face libertatea presei, libertatea intruniriloru si liber'a desvoltare a vietiei nationale politice?! — Eramu ignorati in virtutile nóstre, in nobletí'a calitatiloru si a caracterului nostru, pentrucá nu se afá, cine se predice si se apere adeverulu despre noi, cá se strabata pana la marginile pamentului, informanduse opiniunea publica de sórtea, in care ne aflamu si de catu care meritamu de o suta ori mai buna. — Inse dela 1848 s'a subtiatu politic'a **bigotismului** de pe ochii romanilor, care fù impedecá, cá se nu -si cunósca largulu orizonte alu viitoriului seu. — A disparutu in oceanulu pecateloru si acestu defectu politicu si astadi cetimu cu bucuria prin diurnalele Romaniei, ca adeverat'a politica romanésca sta astadi intru a interesa cu tóte sacrificiele Occidentulu latinu — prin pres'a straina — la caus'a, drepturile, necesitatea si folosinti'a comuna a existintiei. Numai se se lumineze Europ'a despre adeverulu fapteloru si alu simpatiei nóstre pentru institutiunile si civilisatorice, dovedindu, ca suntemu si vomu fi nestramutatu purtatorii civilitatii in Orientu si bulevardulu, de care are lipsa nu numai gint'a latina, ci si intréga Europ'a pentru sustinerea ecuilibriului, si totulu e castigatu. Lucrare inse, sacrificare! pentrucá se resune tóta pres'a européna in favórea causei nóstre, ca numai luminarea opiniunei publice si aliantí'a lucrarilor si a ajutórieloru potu castiga triumfulu viitoriului Romanimei. —

Vedemu, ca si aici se facu pasii receruti.

In **congresulu** din Dan'a Copenhag'a, la care suntu chiamati si adunati cei mai eminenti barbati din lumea civilisata, Romani'a a fostu representata cu tóta demnitatea.

„Adunarea Nationala“ referéza despre acésta representare asia:

„Dnu Urechia a vorbitu despre anticuitatile Moldovei, si dnu Odobescu despre Romani'a. Am-

bele cuventari au atrasu viue interese si frenetice. aplause din partea congresului. Congresulu a fostu inchisu printr'unu dineu regale, la care au asistatu corpulu diplomaticu, ministrii Daneziei; famili'a regale inca a asistatu la unu timpu. Sér'a a fostu mare serbare tivoli. La 4 si 5 Septembre au urmatu executiuni archiologice. Populatiunea a fostu continuu pe pitioru de mare serbatória. Drapelulu romanu falfaiea pretutindinea. La Elsenoru a urmatu banchetu de adio, la care dnu Urechia a portatu unu toastu pentru Danemarc'a. Toaste purtate pentru Romani'a si vii aplause pentru ele. Toaste in tóte limbele! la cari Romani'a a fostu a 5-lea.

Se mai adaugimu si cele ce se petrecu in Olanda'a adunarea economistiloru, unde e dusu dn. I. Ionescu, si éta-ne, dara, buciumati cu stima in tóta lumea. . . .“

Ne bucuramu din sufletu de acestea avantage si gratulamu actiunei incepute, numai inainte, inainte, inainte! —

Exercitiale si evolutiunile taberei dela Furceni se continua mereu cu multa exactitate. Darea la semnu prin tóte judeciele a decursu cu mare insufletire, atatu prin discursuri animatórie, cum e alu D. Mihailescu din judeciulu Covurluiu, esitu intr'o brosiura in Galati, catu si prin tragerea la tienta si banchete. Cartea si arm'a si au datu sarutulu adi in Romani'a! Se ne fia amice fidele fara fine! —

La situatiune. Un'a teróre panica se imprastia pe la tóte bursele Europei prin propagarea scirei, cumca imperatulu Napoleonu ar' fi cuprinsu de o bóla grea, fiinduca toti medicii cei mai eminenti, chiamati la inaltulu patiente, ar' fi aflatu pericululu amenintatoriu vietiei lui. Rentele au scadiutu. Conservativii s'au cutrieratu. Inimicii familiei napoleonene, orleanistii, contandu la momentulu ultimu alu morbului, se adunasera la marginile francese, cá inchidiendu imperatulu ochii se reinaltia tronulu lui Louis Philipu. Republicanii respingundu amnesti'a imperatului sperau in acestea impregiurari, ca se va proclama republic'a si atunci se voru reintórce in patria fara amnestia. Si din Marea Britania se trase atentiunea asupra momentului eventualu, desprobanduse frecarile intre Austri'a si Prusi'a. — Beust inca respunse la depesi'a lui Thiele indata mai amicabilu si Prusi'a audiendu, ca morbulu lui Napoleonu cresce, credù, ca nu mai face trebuintia a mai inschimba la depesie. Beust primesce acésta dechiarare si acuma se respandesce scirea, ca Austri'a s'a si apropiatu de Prusi'a séu cu alte cuvinte, ca alianti'a nordica e in ajunulu reinviarei si Franci'a e isolata. — Inse libertatea democratica totu mai supera tare atatu pe Prusi'a fendala, catu si pe Austri'a dualistica, si libertatile ce se extindu in Franci'a orbescu cu splendórea loru pe conservativii, cari pórta frica, ca democrati'a si dupa mórtea lui Napoleonu -si va da mana cu mana — popóre cu popóre. — „Corespondinti'a oficiósa“ din Berlinu inse -si face curagiu, dicundu: Multiamita lui Dumnedieu, ca evenimentele (póte ajunulu aliantiei nordice)“ au insielatu sperantiele cele uritióse ale inimiciloru pacei si societatei. Acestia, asia numiti domni ai venitoriului, retacescu fórte, déca credu, ca dupa Napoleonu III. nu se mai afla alta putere in Franci'a si in Europ'a, care se fia destoinica a sustiené ordinea presenta in contra coalitiunei pretendentiloru si a revolutionariloru.“ — Eca omulu! —

Mai adaugemu aici, ca in dilele acestea s'a tienutu o intrevenire in Heidelberg'a intre principale Gortschakoff, Lord Clarendon si principele Hohenlohe, dupa care Gortschakoff porni la Parisu. Alte diurnale credu, ca alianti'a pangermana si panslava vre a nadusi spiritulu democratiei si a da érlovituri elementului romanu. —

Intr'acesta Napoleonu III. cu soci'a se carutia prin Parisu si „Constitutionel“ scrie, ca va merge si la Chalons; ér' principele rosiu cu cuventarea lui din senatu, prin care pretinse tóta mesur'a libertatiloru, nu fù reprobatu de unchiu-seu. Asia se póte deduce, ca numai conservatismulu feudalu si dualisticu, incremenitu, a escoditu faim'a de morbulu fisicu, pre candu in fapta se afla elu mai morbosu in spiritu de fric'a libertatiloru, ce voru reintari si tronulu bonapartistiloru si prestigiulu gintei latine pe basea democratiei, cu care va posede simpathiele tuturoru popóreloru. — Primu inca a mersu la Napoleonu la St. Cloud. —

Senatulu francesu a primitu consultulu senatului dupa textulu comisiunei cu 129 in contra la 3 voturi de trei reactionari: Boulay de la Meurthe, marc. Ernest de Girardin si br. Vincent. Si prin unu decretu imperatesc s'a dimisu senatulu si acum se restaura tribunele in sal'a acéea, care a fostu inchisa de candu se desfiintia camer'a pairiloru regelui Filipu. —

— Caus'a intre Turci'a si vice-regele Eghiptului a devenitu seriósa si da valóre scririloru despre resuscitarea porniriloru simultane si in Oriente. — Sultanulu adica nemultiumitu cu respunsulu v.-regelui, ei tramise ultimatu cu conditiuni, pe cari fara se se degrade, nu le póte implini Kedivulu. Acele dupa „Reform'a“ suntu:

1. Efectivulu armatei se fia redusu la 18.000 ómeni. 2. Puscele si tunele cuirasate de resbelu comandate in Europ'a de catra Kedivulu se se vendia. 3. Bugetele statului eghiptenu se se supuie in fiacare anu aprobarei Sultanului. 4. Kedivulu se nu póta contractá nici unu imprumutu fara unu firmanu specialu alu Sultanului. 5. Tansimatulu (egalitatea) se se execute si se se aplice in tóta tiér'a Eghiptului. 6. Reducerea impositeloru. 7. Nimenea se nu se exileze, se nu se secuestreze si se nu se condamne la mórte fara consimtiementulu Sultanului. 8. Uniform'a trupeloru eghiptene se semene cu acea a armatei Turciei.

Éca Turci'a, ca -si prepara singura furtun'a, candu urgitéza implinirea turcésca a unoru conditiuni pre umilitórie, din cari nu póte esi decatu resbelu, care inse nu va remané fara fac simile in contra superbicei cerbice asiatice, care nu sci de mesura nici de dreptulu altuia. —

Post'a nóua. Dietele provinciale din Cislaitani'a anume din Stiri'a, Carinti'a si Bucovin'a s'au deschisu. In Translaitani'a, séu Cislaitani'a facia cu noi, numai diet'a Croatiei s'au inceputu, ér' despre diet'a Transilvaniei nu mai vré nime a mai pomeni, cu tóte, ca Transilvani'a a avutu diet'a sa propria, si candu ora supusa cu arm'a regelui Stefanu I., ér' nu unita numai cu o trasatura stramba de pena raficatória. —

Br. Rauch -si tienú instalarea de banu alu Croatiei cu multa ceremonia. —

Medicii si naturalistii maghiari tienura o adunare generale in Fiume, unde intre pahara -si gratulara, ca putura patrunde pana la mare. — Au tienutu mai multe siedintie. —

Advocatii, medicii si scrutatorii naturalistici ai nostri, de ar' fi si numai 5, 6, 10, credemu, ca nu voru amana a esi la lumina si ei cu asemenea reuniune, tienenduse de principiulu celu mai sanetosu, care da in capu criticiloru desmentatori: **„pana nu intri in apa nu poti invetia inotatulu“**. Preotimea si docentii voru mai totu tragana óre a se reuni cu totii in favórea inaltiarei starei scolare si a inlesnirei culturei poporului si prin un'a reuniune respectiva?! Ce mai totu asteptamu? Cum ne vomu purga inaintea posteritatii?! §-lu **26** din legea nationalitatiloru, ca si legile de reuniune de sub absolutismu, indreptatiescu pe ori cine a-si intrui puterile spre inaintare si prosperarea atatu materiala catu si spirituala. Pentru Dumnedieu! Se nu stamu cu manele in sinu, ca fara reuniuni de totu feliulu vomu remané de ciuha, ne voru arata cu degetulu, ca suntemu netrevnici. — Óre nu ne scimu noi smulge la consciinti'a de sene? ca nu suntemu nascuti numai a fi portati de frenu! Asia la reuniuni de totu feliulu; ele ne voru ferici! —

Bibliografia. A esitu de sub tiparu si se afla de vendiare la tóte librariele din capitala Bucuresci: **Clopotulu**, poema de Schiller, tradusa din originalu de Dr. Ad. Stern, la tipografu-editoru Ioane Weiss, Batistea Nr. 46. Pretiulu unui exemplariu $1^1/_2$ sfantiu. —

— **„Compedium“** de agricultur'a practica pentru usulu cultivatoriloru de P. Alesandrescu fostu cultivatore, profesore la seminariulu din Bucuresci. Opulu ilustratu cu 28 figuri. Brosiur'a este de 207 pagine si se afla de vendiare la tóte librariele. Pretiulu 2 lei si 75 bani (lena 40 cr.). —

Nr 1582—1869. 3—3

Escriere de concursu.

Pentru 3 stipendia de 315 fl. v. a. usuate de rigorosantii Adalbertu Balintu, Augustu Horsia si juristulu Aureliu Isacu; — pentru 3 stipendia de 84 fl. v. a. usuate de Ioane Popu, Basiliu Popu si Alexandru Rodu; — pentru 2 stipendia usuate de Alexiu Dragosiu si Petru Popu, tóte din fundatiunea repausatului Dr. de medicina Simeone Romantiai prin absolvarea respectiviloru devenite curatu vacante.

Éra pentru 2 stipendia de 315 fl. v. a. usuate de rigorosantii Ioane Porutiu si Ioane Vlassa — pentru 2 de 84 fl. v. a. usuate de medicinistiulu Ioane Popu si Basiliu Mica — pentru 3 stipendia de 63 fl. v. a. usuate de juristii Gerasimu Ratiu, Iuliu Coroianu si Gregoriu Moldovanu pentru nesubsternerea testimonialoru recerute pe terminulu prefiptu la ordinariatulu metropolitanu declarate de vacante prin acest'a pana in 25 Septembre a. c. se escrie concursu.

La prestinsele stipendia potu concure:

a) Numai aceli teneri studenti, cari suntu nascuti in marele Principatu alu Transilvaniei.

b) Cari au in studia calculi de eminentia si portare morale buna.

c) De impreuna cu auditorii de medicina si jure acelia, cari se voru aplicá la scientiele reali, technica montanistica.

Dintre concurenti voru avé preferintia ceteris paribus celi de origine nobile si consanganenii piului fundatoriu.

Dela concurenti se cere, cá testimoniale scolastice alaturande la cererile loru concursuali se le dè in origine, ori in copia autentica, — éra atestatele de paupertate se fia provediute pre basea normeloru si prescriseloru sustatórie pre langa subscrierea antistiei comunali si a parochului respectivu si cu sigiliulu comunale si alu parochului, si cu subscrierea vreunui oficiale politicu de cercu, éra in cetate si opide cu subscrierea parochului si a antistiei cetatiene ori opidane — apoi cererile concursuali astfeliu pregatite se le substérna pana in terminulu prefiptu subinsemnatului consistoriu metropolitanu.

Blasiu in 21 Augustu 1869.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Iulia.

Nr. 1583—1869. 3—3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Klein de Muntolu usuatu de medicinistulu Vasiliu Samboteanu prin acésta pana in 25 Septembre a. c. se escrie concursu.

Pentru dobendirea acestui stipendiu potu concure aceli teneri studinti nascuti transilvaneni, cari *se* in studia clasea generale I-a cu eminentia, si portare morale buna, si cari studiase in institutele de invetiamentu din Blasiu, dintre cari consanganenii cu piulu fundatóre, ceteris paribus, voru avé preferintia.

Concurentii la acestu stipendiu au de asi tramite cererile loru concursuale instruite dupa recerintiele exprese in ordinariatulu consistoriale din 21 Augustu a c. Nr. 1582 pre terminulu prefiptu la subinsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Blasiu in 21 Augustu 1869.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Iulia.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANI'A“.
Publicatiune.

Fiindu subscriso 2000 de actiuni la fondulu de intemeiare a bancei nóstre de asecuratiune se va incepe conformu § 6 din dispusetiunile introducatórie ale statuteloru cu primirea de asecuratiune pe viétia.

Insinuari se primescu la directiunea generala in Sibiiu, la tóte representantiele tienutale si speciale, precum si la tóte organele societatii.

Sibiiu in 22 Augustu 1869.

Directiunea generala
a bancei de asecuratiune
2—2 „TRANSILVANIA“.

CURSURILE

la bursa in 11 Sept. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 88	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 . 25	„ „
London	—	—	122 . 30	„ „
Impromutulu nationalu		—	59 . 90	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 . 80	„ „
Actiile bancului	—	—	725 . —	„ „
„ creditului	—	—	254 . 50	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.